

Versio 26.5.2023

Sulkavan kunnan tietohallintoseelvitys

FCG Finnish Consulting Group Oy

Tietohallintopalveluiden osa-alueita

Digitallsaation edistäminen, kokonaisuuden ohjaaminen

Digitalisaation edistäminen, toimintatapojen uudistaminen, kokonaiskuvan hallinta ja kokonaisarkkitehtuuri

Asiantuntijatyö, käyttäjätuki

Toteutusprojektit, käyttäjätuki, pääkäyttäjät, perustason ict, kyber- ja tietoturvan neuvonta, kehittämisprojektit

Hallinnon sovelluspalvelut

Toimistosovellukset, viestintä- ja työryhmäpalvelut

Toimialojen sovelluspalvelut

Asiakassovellukset ja niiden eri käyttöliittymät

Työasemat ja päätelaitteet

Työasemat, kannettavat, tabletit, puhelimet

Kapasiteettipalvelut

Pilvipalvelut, palvelimet, laitetilat ja konesalit / laitepaikat, käyttöpalvelut

Infrapalvelut

Kyber- ja tietoturvan toteutus, identiteetti- ja pääsynhallinta, muut infra- ja tukipalvelut

Tietoliikenne ja verkot

Esim. WAN, LAN, WLAN, mobiili, palomuuuri, internet

Lainsäädännölliset lähtökohdat

- Kuntien tietohallinnon järjestämistavoista ei ole säädetty laeilla. Tietohallinnon järjestäminen ja organisointi kuuluvat kuntien itsehallinnon piiriin, josta on säädetty yleisesti perustuslain (731/1999) 121 §:ssä sekä kuntalain (410/2015) 7 §:ssä. Näin ollen kunnat voivat itse päättää, miten ja millaisin resurssein haluavat tietohallintonsa kunnassa organisoida.
- Kuntien itsehallinto ei kuitenkaan ole lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ja palvelujen tuottamisessa täysin vapaata, vaan kuntien on tehtävien järjestämisessä otettava huomioon erityisesti perustuslain vaatimukset julkisten hallintotehtävien hoitamisesta. Vaikka kunta voi ulkoistaa jonkin tietohallinnon tehtävän, kunta ei voi ulkoistaa järjestämisvastuuta.
- Tietohallinnon palveluita järjestäessä kuntien on huolehdittava, että tietohallinnon palvelut järjestetään lain edellyttämällä tavalla ja asianmukaisesti. Jos kunta yksityistäisi tietohallinnon palveluita, on kunnan huolehdittava, että palveluntarjoajalla on mm. asianmukaiset tietoturvajärjestelyt. Kunnan on myös varmistettava, että toiminnassa noudatetaan hyvää tiedonhallintatapaa ja turvataan julkisuusperiaatteen toteutuminen.
- Sellaisia tietohallinnon tehtäviä, jotka eivät kuulu julkisen hallintotehtävän alaan, ovat mm. perustietotekniikkapalvelut sekä tietoverkkoihin ja tekniseen tuukee liittyvät palvelut.
- Julkisissa hankinnoissa on noudatettava hankintalakia.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Tietohallinnon tehtävät, resurssit ja johtaminen

- Tietohallinto on nykyisin kiinteä osa kuntien johtamista ja toiminnan kehittämistä.
- Perinteisesti kuntien tietohallinnolla on nähty olevan muuta hallintoa, kuntien päätöksentekoa ja palvelujen järjestämistä tukeva rooli, johon on kuulunut myös perustietotekniikkapalvelujen toteuttaminen.
- Tekniikan kehittymisen sekä hallinnon ja palvelujen digitalisoitumisen myötä tietohallinnon rooli on murroksessa. Perinteisten tuki- ja ylläpitotehtävien ohella tietohallinnolla on nykyisin merkittävä rooli kuntien toiminnan kehittämisessä ja tehostamisessa.
- Tietohallinnolla on oma osansa lähes kaikissa kuntien järjestämissä palveluissa. Tietohallinto tulee ymmärtää laaja-alaisesti, tietotekniikan lisäksi henkilöstön, tietovarantojen ja arkistoinnin, prosessien, johtamisen ja viestinnän muodostamaksi kokonaisuudeksi.
- Tietohallinnon aseman kuntien strategisessa johtamisessa ja päätöksenteossa sekä toiminnan kehittämisessä tulee voimistumaan tulevaisuudessa, kun tietoon perustuvan päätöksenteon merkitys korostuu.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Tietohallinto-organisaatioiden mallit ja rakenteet

- Kuntien tietohallinnon organisointiin vaikuttavat esimerkiksi kunnan johtamisjärjestelmä, tietohallinnolle asetetut toiminnalliset tavoitteet, kuntakoko sekä tietohallinnon järjestämiseen käytettävissä olevat resurssit. Yleisesti tietohallinnon rakenteet voidaan jakaa karkeasti kolmeen malliin, jotka ovat keskitetty, hajautettu ja hybridi.
- Keskitetyssä mallissa kaikki ICT-palvelut toimivat keskitetyn tietohallinnon alaisuudessa. Malli mahdollistaa nopean päätöksenteon ja reagoinnin uusiin tarpeisiin. Ohjauksen näkökulmasta malli on selkein.
- Hajautetussa mallissa jokaisella toimialalla on oma tietohallintonsa ja ne vastaavat tietohallintonsa päätöksenteosta. Mallin riskinä on päällekkäiset resurssit ja hankinnat. Lisäksi arkkitehtuurin ylläpito on vaikeaa.
- Osittain keskitetyssä mallissa (Hybridimalli) on pyritty yhdistämään keskitetyn ja hajautetun mallin parhaat puolet. Hybridimallissa keskitetty tietohallinto vastaa omasta toiminnastaan ja koordinoi muiden toimialojen tietohallintoja.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Sulkavan tietohallinnon nykyinen toimintamalli

- Kaksi ip-avaruutta, koulu ja kunnanvirasto, koululla Marskidata on tukena, sähköpostit keskitetysti. Kunnanvirastolla kaksi verkkoa, hallintoverkko ja vierailijaverkko. Kirjaston yhteys koulun kautta.
- It-tukihenkilö (1htv); opastus, neuvonta ja ohjaus, joiltain osin asennukset.
- Pääkäyttäjät henkilöstöstä, vähintään kaksi pääkäyttäjää/ohjelma.
- Atk-puolen opettaja koululla jonkin verran tekee
- Hallintojohtajan vastuulla tietohallinnon kokonaisvastuu, tiedonhallinnan vastaava, asianhallinta, tietosuoja- ja tietoturva
- Tietosuojavastaavan tehtävät sopimuspohjaisesti kuuden eri organisaation kesken, isäntäkuntana Savonlinnan kaupunki, työpanoksen osuus on 1/6htv, pääosin etänä, noin kerran kuussa paikan päällä
- Asennukset pääosin ulkoistettu Marskidatalla, hallinnoi kunnan omia palvelimia kunnanvirastolla ja koululla, varmuuskopioinnit Marskidatan pilveen, kunnassa pystytään tekemään käyttäjätunnuksia ja kotikansioita.
- Marskidatalta opastus ja neuvontaa, Markidatan helpdesk käytössä, kunnanviraston tulostin hallinnassa.
- Laitehankinnat leasingiltä 3Stepit / Atean verkkokauppa. Tarvittaessa Marskidatalta. Käyttöönotto Marskidatalta. Etäyhteydet koneille käytössä. Myös virustorjunta. Puhelimet Marskidatalta.
- M365-palvelu BLC:n kautta, tarkoitus ajaa läpi koko organisaation.
- MPY:lle rakennuspuolen sopimus karttaohjelmista
- MPY:ltä wlan-palvelu koululle
- Wintunix/Friendly pieniä asiantuntijapalveluita
- It-Jt Effica ohjelmiston ylläpito
- Lainsäädäntö yms. uudistukset haastavat ajallisesti ja resurssien kautta.
- Käyttäjillä on suht isot vapaudet omiin laitteisiin ja ohjelmiin ja mahdollisuudet myös esittää omia toiveita.
- Kiinteistöpuoli Järvi-Saimaan palvelujen (itsenäinen toimija) kautta, valvonnat, rakennusautomaatio jne.
- Kunnan puolella tilavaraus ja kulunvalvonta
- Kirjanpito ulkoistettu Meitalla (inhouse), kirjanpito- ja palkkahallinto-ohjelmat Meitalta pilvipalveluina/etäyhteyksin.

Sulkavan tietohallintaselvityksen tavoitteet

Esim. Mitä tietohallintaselvityksessä tulisi huomioida, minkälaisia tuloksia päätöksentekoon tarvitaan?

- Sulkavan kunnan talousarvion toimintasuunnitelmassa tietohallinnon arkkitehtuurin ja toimintamallin selvittäminen.
- Tavoitteena on selvittää vaihtoehdot nykyiselle toimintamallille, joista voidaan valita alla olevia pyrkimyksiä parhaiten tukeva malli:
 - Riittävä tilaajaosaaminen ja tarpeeseen vastaavat palveluntarjoajat (ei liian monia)
 - Käyttäjäympäristön ja toimintamallien yhdenmukaistaminen mm. tiedonhallinnan, tietoturvan ja tietosuojan näkökulmista.
 - Käyttäjien oikeuksien rajojen määrittäminen tietoturva- ja tietosuojanäkökulmista.
 - Hankintatoiminnan yksinkertaistaminen.
 - Toiminnan taloudellisen tehokkuuden tavoitteet
 - Tietohallinnon järjestämismallin tulisi vastata nykyistä toiminnan laajuutta/tarvetta

Sulkavan tietohallintaselvityksen toteutus

- Selvitystyössä lähdetään liikkeelle taustamateriaaleihin tutustumisesta ja haastatteluihin perustuvasta nykytilan ymmärryksestä edeten vaihtoehtojen järjestämismallien SWOT-pohjaiseen vertailuun.
- Vaihtoehtoina ovat 1) tietohallintopalvelujen järjestäminen itse, 2) inhouse-yhtiön käyttäminen, 3) isäntäkuntamalli, 4) ulkoistus markkinoille tai 5) niiden yhdistelmä.
- Selvityksen lopputuloksena esitellään yhteenveto vaihtoehdoista, joiden pohjalta Sulkavan kunta pystyy valitsemaan sille parhaiten sopivan tietohallintopalvelujen järjestämismallin.

Haastattelu 30.3.2023

Kunnanjohtaja Juho Järvenpää 044 417 5202 juho.jarvenpaa@sulkava.fi

Hallintojohtaja/sivistysjohtaja Mervi Palmu 044 417 5201 mervi.palmu@sulkava.fi

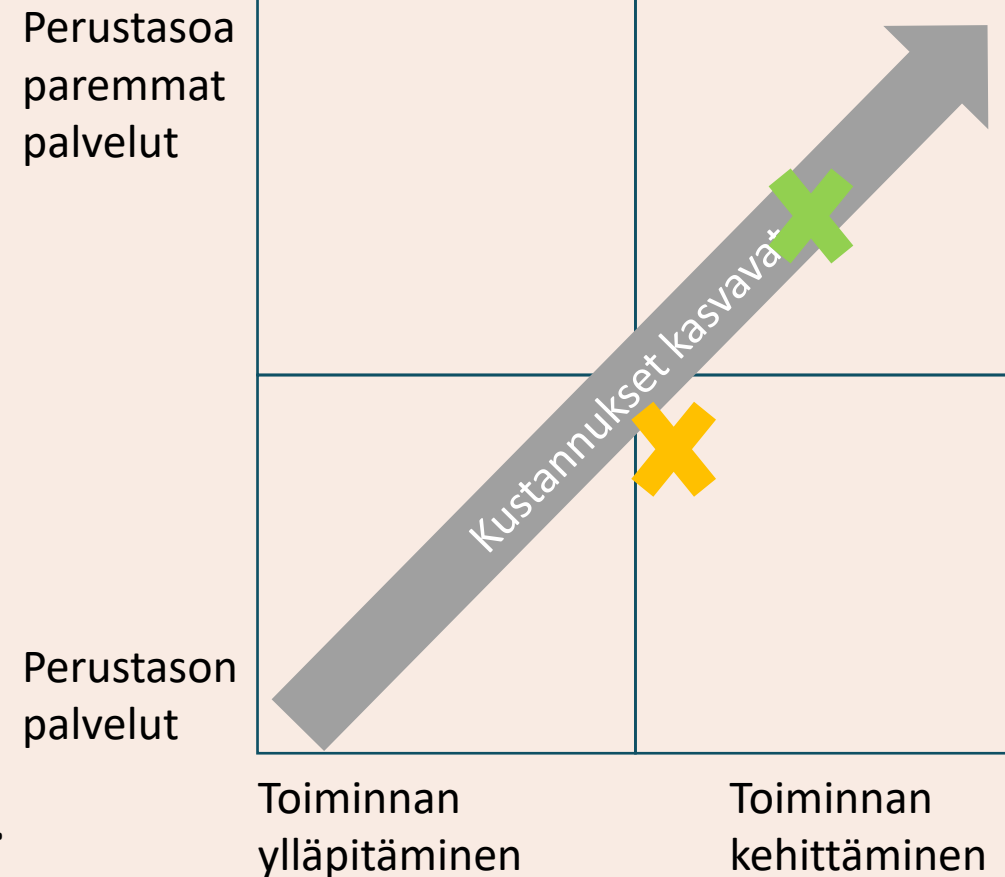
IT-tuki Sisko Karppinen 044 417 5210 sisko.karppinen@sulkava.fi

Kiinteistöpäällikkö Antti Hulkkonen 044 417 5205 antti.hulkkonen@sulkava.fi

Tietosuojavastaava Tarja Vellonen 044 417 4040 tarja.vellonen@savonlinna.fi

Tietohallintopalveluiden olemassa olon tarkoitus

- Mahdollistaa palvelujen (erityisesti digitaalisten) tuottamisen kuntalaisille
 - Sujuvoittaa jokapäiväistä toimintaa ja tarjoaa hyvän työntekijäkokemuksen / innostaa ja rohkaista
 - Ylläpitää teknistä toimintaympäristöä
 - Tukee tiedonhallintaa ja tiedolla johtamista
 - Edistää taloudellisuutta ja tehokkuutta
 - Kouluttaa käyttäjiä / oman toiminnan kehittäminen
-
- **Viereisessä taulukossa määritellään mikä tietohallintopalveluissa on tärkeää.**
 - **Keltainen rasti kuvaa nykytilaa ja vihreä tavoitetilaa.**

Nykyisen toimintamallin tehtävät ja roolit kunnassa

IT-tuki Sisko Karppinen

- Lähituki, ohjeistukset, neuvot, pääkäyttäjän tehtäviä, ongelmien ratkaisua
- Käyttäjätunnukset, sähköpostit, lomakkeet, nettisivut,
- Joitain toimistotöitä esim. tilinpäätöksen yhteenveto, varahenkilötoimintaa
- Ohjelmisto- ja laitteistohankintoihin osallistuminen, joitain asennuksia

Toimistosihteeri/arkistonhoitaja Tuula Ruottinen

- Tiedonhallinta

Tietosuojaavastaa Tarja Vellonen

- Tietosuoja-asiat, lainsäädäntö
- Tietoturva, tiedonhallinta, asianhallinta jne. tuki

Hallintojohtaja/sivistysjohtaja Mervi Palmu

- Tietohallinnon vastaava viranhaltija, tulosityksikötasolla
- Tiedonhallinta ja asianhallinta
- Käyttöoikeudet
- Tietosuoja-asiat
- Hankinnat

Kunnanjohtaja Juho Järvenpää

- Kokonaisvastuu, resursointi
- Varautuminen ja valmiussuunnittelu

Tietohallintopalveluiden osa-alueita	Palveluntarjoajat / osa-alueesta vastuussa olevat
Tietoliikenne- ja verkkopalvelut	BLC
Datakeskuspalvelut (palvelin tai pilvi)	Omana toimintana / Marskidata
Tietoturvapalvelut (palomuuuri, virustorjunta)	Palomuuuri BLC, virustorjunta Marskidata
Laitepalvelut (työasemat, kannettavat, mobiili)	3Stepit / Atea, Marskidata (puhelimet)
Sähköpostijärjestelmä, sähköinen kalenteri jne.	BLC (365) / käyttäjätunnuksena omana toimintana
Toimialariippumattomat tietojärjestelmät	Innofactor, Visma (Meita), Webropol,
Toimialakohtaiset tietojärjestelmät	CGI, Tieto, Axiell Finland Oy, Wildfrost (Hellewi), Visma (koulupuolella), Google, Titania
Käyttöoikeuksien hallinta	Omana toimintana, järjestelmätoimittajat
Käyttäjien tukipalvelut	Omana toimintana / Marskidata, sähköpostin osalta BLC, järjestelmäkohtaiset helpdeskit
Tiedolla johtaminen, tiedon hallinta	Omana toimintana
Digitaaliset palvelut (Digipalvelulaki)	Omana toimintana
Tietosuoja-asiat	Savonlinnan kaupunki / kuntayhteistyö
Kokonaisarkkitehtuuri	Omana toiminta
Tiedonhallintamalli (Tiedonhallintalaki)	Oman toimintana
Hankinnat	Omana toiminta, alueellinen yhteistyö
Verkkosivut, saavutettavuus	Omana toimintana, kunnan puolella Digitaali, kansalaisopistolla Sulkasuunnittelu

Nykyisen toimintamallin kustannukset

Henkilöstökustannukset (1htv)	32 000 euroa	
Palveluhankinnat (vuosi)		
BLC Telecom Oy	59 000 €	Sopimuksia
Marski Data Oy	46 000 €	Sopimus vuodelta 2014
Innofactor Software Oy	36 000 €	
3 Step IT Oy	12 000 €	
Visma Public / Solution	30 000 €	
Talgraf Oy	11 000 €	
Savonlinnan kaupunki (tietosuojavastaava)	6 000 €	

Tietohallintopalveluiden järjestämisvaihtoehtoja

Järjestäjä tuottaa pääosin itse omin resurssein kunnan tietohallinnon tai yksittäisiä palvelutuotannon osa-alueita. Hyötynä koetaan erityisesti saman organisaation sisällä työskentely, joka madaltaa kynnystä lähestyä tietohallintoa. Prosessit ja palvelut tulevat puolin ja toisin tutuiksi. Haasteena taas osaamisen uudistaminen vaihtelevien tarpeiden äärellä.

Tietohallinto järjestetään itse

Inhouse-yhtiön käyttäminen

Tietohallinnon palvelut ostetaan Inhouse-yhtiöltä, jonka kunta tai kuntayhtymä omistaa kokonaan tai osittain vastaavien organisaatioiden kanssa. Inhouse-yhtiöllä on valmis asiantuntijaverkosto, jota voivat kehittämistyössä hyödyntää. Haasteena erityisesti pienillä kunnilla on joutua tyytymään vain katalogipalveluihin. Kehittämisorientaatiota pitää erikseen vaatia.

Kunta tukeutuu ICT-palveluiden tuottamisessa isäntäkuntaan, joka järjestää palveluita kunnan puolesta. Hyötynä koetaan rinnakkaisten toteutusten välttäminen alueella. Haasteeksi koetaan hitaus ja usein pienten kuntien vähäinen mahdollisuus vaikuttaa kehitettäviin palveluihin.

Isäntäkunta- malli

Ulkoistus

Kunta tukeutuu vahvasti markkinoilta hankittuihin ulkoistettuihin palveluihin ja ratkaisuihin. Mallilla haetaan tyypillisesti joustavuutta resursoinnin ja osaamistarpeiden kanssa. Ulkoistusten onnistunut käyttö edellyttää vahvaa hankintaosaamista. Ulkoistuksista riippumatta kunnan on varmistettava riittävä oma ICT-osaaminen.

Tämän ja seuraavien vastaavien sivujen lähde: Kuntaliiton julkaisu Kuntien tietohallinnon roolit vuodelta 2022. Toteuttajina Taru Hillamo ja Juha Pesonen Futurice Oy.

Tietohallintopalvelujen järjestäminen itse

- Itsetuottaminen merkitsee, että kunta tuottaa pääosin omin resurssein tietohallinnon ja tietojärjestelmät (ylläpito ja infrastruktuuri). Tällöin oma ICT-organisaatio on yleensä suurempi kuin ulkoistusta hyödyntävissä malleissa.
- Tämä malli vaatii kunnilta resursseja ja osaamista, mutta toisaalta selventää tietohallinnon vastuukysymyksiä, kun vastuu niin tietohallinnon ylläpidosta kuin sen kehittämisestä kuuluu vain kunnalle.
- Omaan tuotantoon perustuvassa mallissa kunnilla on ICT-palvelutuotannon osalta yleensä sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukainen organisaatio.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Tietohallinto järjestetään itse

Järjestämismallin kuvaus

Järjestäjä tuottaa pääosin itse omin resurssein kunnan tietohallinnon tai yksittäisiä palvelutuotannon osa-alueita. Oma IT-organisaatio on siis suurempi kuin ulkoistusta hyödyntävissä malleissa. Alihankintaa käytetään kuitenkin käytännössä aina täydentämään omaa palvelutuotantoa.

Malli koetaan arvokkaaksi, koska organisaation sisällä ihmiset tuntevat toisensa ja kynnys lähestyä tietohallintoa tai toimialoja on matala. Malli on käytössä tyypillisimmin pienillä kunnilla.

Järjestämismallin erityispiirteitä

- Malli on yleensä jäänyt käyttöön perinteen myötä
- Tulevaisuudessa osaamisen ylläpitäminen voi olla haastavaa ja esimerkiksi eläköitymisten yhteydessä on pakko miettiä, millaisella mallilla jatketaan eteenpäin
- Lisenssimuutokset ja pilvipalveluihin siirtyminen pakottavat osaltaan kuntaa miettimään järjestämismallia ylläpito- ja lähitukipalveluiden osalta uudelleen

Hyödyt

- Ymmärrys kunnan toimintatavoista ja tarpeista
- Matala kynnys lähestyä oman organisaation edustajia. Yhteistyöllä, tekemisellä ja help deskillä kasvot

Haasteet

- Kilpailu asiantuntijoista ja haasteet rekrytoinnissa
- Henkilöstöriskit: poissaolot, tuuraukset, loma-ajat
- Erityisosaamisalueita ja syväosaamista ei voida kattaa
- Järjestelmätoimittajien liiketoimintamallien muutosten vaikutukset

Kustannukset

- Koettu kustannustehokkaaksi
- Sisäinen hinnoittelu auttaa kustannusten määrittelyssä ja on edellytys tehtävien ja ratkaisujen ulkoistuksen kannattavuuden arvioinnissa

Kyvykkyydet

- Pienessä organisaatiossa henkilöstöllä oltava laaja-alaista osaamista
- Myös hankintaosaamista oltava, koska käytännössä aina jotain ostetaan markkinoilta

Tietohallintopalvelujen järjestäminen itse

Vahvuudet

- Vastauksen/avun nopeus, matala kynnyks
- Tuttu toimintakenttä (omassa organisaatiossa)
- Kustannusten läpinäkyvyys
- Laadun seurattavuus, vaikuttamismahdollisuudet

Heikkoudet

- Henkilömitoituksen pienuus, henkilöriskit
- Liika tuttuus, henkilöityminen

Uhat

- Monimutkaistuvan ympäristön osaamisvaatimukset
- Moniosaavan henkilöstön saatavuus

Mahdollisuudet

- Toiminta vastaa organisaation todellista tarvetta
- Suoraviivaiset kehittämismahdollisuudet

Tarvittavia henkilöresursseja ovat mm. tietohallintovastaava (tai otona hallintojohtaja), It-tukihenkilö

Inhouse-yhtiön käyttäminen (sisäinen ulkoistus)

- Kunnat voivat myös perustaa osakeyhtiöitä tuottamaan palveluitaan. Tällöin kunnalla tai kuntayhtymällä on yksin tai yhdessä muiden kuntien ja kuntayhtymien kanssa oltava määräysvalta. **Kunnallinen osakeyhtiö ei ole viranomainen, eikä sille näin ollen voi siirtää julkisia hallintotehtäviä muutoin kuin lailla tai lain nojalla.**
- Kuntien ja kuntayhtymien omistamat tietotekniikkayhtiöt ovat viimeisen vuosikymmenen aikana vuosina yleistyneet ja laajentaneet toimintaansa. Kunnat ovat 2000-luvulla perustaneet parikymmentä alueellisesti tai valtakunnallisesti toimivaa tietotekniikkapalvelukeskusta tuottamaan omistajakuntien tietohallinnon palveluita.
- Toimijoiden määrässä mitattuna merkittävin kuntatoimijoiden omistama tietotekniikkayhtiö on Kuntien Tiera Oy.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Inhouse-yhtiöiden käyttäminen

Järjestämismallin kuvaus

ICT-järjestelmien kehittäminen ja ylläpitopalvelut ostetaan Inhouse-yhtiöltä, jonka kunta tai kuntayhtymä omistaa kokonaan tai osittain vastaavien organisaatioiden kanssa. Inhouse-yhtiölle on usein delegoitu myös valtaa hankinnoissa ja alihankintaverkoston hallinnassa. Inhouse-yhtiöt koetaan hyviksi ylläpito- ja standardipalveluissa, mutta yhtiöitä ei koeta erityisen kehittämisorientoituneiksi.

Inhouse-yhtiötä käyttämällä vältetään vaativilta kilpailutuksilta, mikä voi painaa järjestämismallin valinnassa. Yhtiöiden asema on herättänyt keskustelua markkinoiden toiminnan näkökulmasta. Inhouse-yhtiöille on kuitenkin paikkansa pienten kuntien rajallisten resurssien yhdistäjinä.

Huomio nämä tässä mallissa

- Luottamuksen ja yhteisten toimintamallien rakentaminen on avainroolissa toimivan kokonaisuuden rakentamiseksi "Meillä on esim. tiedonhallinnan koordinaatioryhmä, jossa mukana asiantuntijoita sekä kunnalta että inhouse-yhtiöstä"
- Malli toimii parhaiten silloin, kun omistajaorganisaatiot ovat keskenään suhteellisen saman kokoisia ja näiden tavoitteet yhteneväisiä. Muutoin pienillä kunnilla on vaara jäädä isompien varjoon.
- Mitä inhouse-yhtiön käytöllä tavoitellaan? – Yhtiöitä on hyvin monen kokoisia ja niitä voidaan käyttää eri tavoin eri tarpeisiin.

Hyödyt

- Toimivuus perustietotekniikan ja standardiratkaisujen kohdalla
- Yhtiö pystyy ylläpitämään kattavaa asiantuntijaverkostoa
- Voi kilpailuttaa asiantuntijoita ja ratkaisuja kunnan puolesta.
- Kuntakontekstin tuntemus

Haasteet

- Kehittämisorientaatiota pitää vaatia ja valvoa
- Ulkoinen toimijuus – samat ihmiset, eri organisaatio
- Pieni kunta joutuu asiakkaana usein tyytymään peruspalveluihin
- Parhaat asiantuntijat myös verkostoista päätyvät isommille kunnille

Kustannukset

- Mallilla saavutetaan volyymihyötyä perustietotekniikan ratkaisuissa
- Kouluttautumisen ja osaamisen ajan tasalla pitämisen kustannukset jakautuvat useammalle kunnalle (vs. oma tekeminen)

Kyvykkyydet

- Edun- ja sopimusten valvonta: "Inhouse-yhtiö on pidettävä virkeänä"
- Kunnan tarpeiden ja digitalisaation mahdollisuuksien ymmärtäminen ja yhteensovittaminen

Inhouse-yhtiön käyttäminen (sisäinen ulkoistus)

Vahvuudet

- Toimintaympäristöosaamista todennäköisesti löytyy; kunnat, lainsäädäntö, muut vaatimukset
- Hankintaosaaminen, kilpailutukset
- Toimintavarmuus, jatkuvuus

Heikkoudet

- Tilaajaresursseja ja osaamista tarvitaan edelleen

Uhat

- Kuntakohtaisten tarpeiden saatavuus
- Isompien jalkoihin jääminen
- Jos ”kasvot” jää puuttumaan

Mahdollisuudet

- Volyymihyötyjen (talous ja tehokkuus) saavuttaminen

Mahdollisia inhouse-yhtiöitä ovat mm. Meidän It ja talous Oy, Kuntien Tiera Oy

Isäntäkuntamalli (kuntien välinen yhteistyö)

- Kunnat voivat tuottaa ICT-palvelunsa myös erilaisten kuntien välisten yhteistyörakenteiden, kuten esimerkiksi isäntäkuntamalli kautta.
- Isäntäkuntamalli tarkoittaa kunnan laissa säädettyjen tehtävien antamista toiselle kunnalle hoidettavaksi. Malli voi olla kahden tai useamman kunnan välinen.
- Tällaisen yhteistyön tavoitteena voi olla tietohallinnon toteuttamiseen liittyvän hallinnollisen taakan keventäminen.
- Käytännössä kunnan ulkoistaessa tietohallintonsa isäntäkunnalle tulee näiden tehtävien hoitamiseksi perustaa toimitusvastuun vastaamaan tietohallinnon tehtävien hoitamisesta myös muiden sopijakuntien puolesta.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Isäntäkuntamalli

Järjestämismallin kuvaus

Kunta tukeutuu ICT-palveluiden toteuttamisessa isäntäkuntaan, joka järjestää palveluita kunnan puolesta. Samaan isäntäkuntaan voi tukeutua useampiakin kuntia.

Isäntäkuntamallilla pyritään säästämään resursseja välttämällä toisiaan vastaavien palveluiden järjestämistä hajautuneesti eri kunnissa. Isäntäkuntamalli voi olla luonteva osa seutukunnan yhteistyötä.

Isäntäkunta hoitaa kilpailutukset, mikä helpottaa isäntäkuntamalliin liittyneen kunnan kuormaa vaativista kilpailutuksista.

Huomio nämä tässä mallissa

- Menestyksenkäs toteutuminen kaikilta osapuolilta tahtoa aitoon yhteistyöhön. Pienellä kunnalla ei ole isäntäkuntamallissa muodollista neuvotteluvoimaa
- Yhteiset ICT-ratkaisut edellyttävät riittävän yhteneviä toimintatapoja kuntien sisällä
- Isäntäkuntamallista irtoaminen voi olla poliittisesti hankalaa seudullisen yhteistyön näkökulmasta

Hyödyt

- Rinnakkaisten toteutusten välttäminen alueella/seutukunnalla
- Erityisesti standardiratkaisuden perustietotekniikan kohdalla koettu hyväksi ja kustannustehokkaaksi malliksi

Haasteet

- Yhteistyömalli tuo raskautta ja hitautta kehittämiseen. Nopeaa kehitystyötä on vaikea saada
- Eteneminen tapahtuu usein isäntäkunnan ehdoilla, osallistuvien kuntien vaikuttamismahdollisuudet ovat pienet

Kustannukset

- Vaikka lähtökohtana on säästö, pieni kunta ei aina koe saavansa isäntäkunnalta kustannusjaon mukaisia resursseja ja palveluita

Kyvykkyydet

- Edunvalvonta
- Vuoropuhelu oman organisaation kanssa ja tarpeiden kommunikointi
- Malli keventää isäntäkuntaan tukeutuvan kunnan osalta tarvetta vaativalle hankintaosaamiselle

Isäntäkuntamalli (kuntien välinen yhteistyö)

Vahvuudet	Heikkoudet
X	X
X	X
X	X
X	X
X	X
Uhat	Mahdollisuudet
X	X
X	X
X	X
X	X
X	X

Mahdollisia olemassa olevia isäntäkuntia/malleja ei tällä hetkellä alueella ole, joten tätä vaihtoehtoa ei syvemmin tarkastella.

Ulkoistus markkinoille

- Kunnat voivat hankkia tietohallinnon palveluita myös markkinoilla toimivilta yksityisiltä yrityksiltä. Kunnan tehdessä hankintoja yleisillä markkinoilla toimivalta yhtiöltä, sen on sovellettava hankintalakia sekä huomioitava perustuslain ja muun voimassa olevan lainsäädännön tietohallintotehtävän ulkoistamiselle asettamat reunaehdot.
- Kunnat voivat hankkia tietohallinnon palveluita markkinoilta vain siltä osin kuin se on lailla tai lain nojalla mahdollista tai kyse on julkisen hallintotehtävän alaan kuulumattomista tietohallintotehtävistä. Tällaisia ovat esimerkiksi tekniset tukipalvelut, kuten yleisen tietoverkon ylläpito, perustietotekniikkapalvelut sekä erilaiset ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemät arviot.
- Kuntien ulkoistamien ICT-palvelujen laajuus vaihtelee huomattavasti. Monet kunnat ostavat nykyisin kaikki perustietotekniikkapalvelunsa yksin, seudullisesti yhteisesti kilpailuttamalla tai yhdessä muiden kuntien kanssa omistamien tietotekniikkayhtiöiden kautta. Joissain kunnissa ICT-palveluiden ulkoistamista on tehty vain tietyille toimialoille, kun kunnan muiden toimialojen perustietotekniikka on järjestetty jollakin muulla tavalla.

Lähde: ICT-palvelujen järjestäminen kunnissa ja kaupungeissa, Tom Holmroos, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2022.

Ulkoistus

Järjestämismallin kuvaus

Kunta tukeutuu vahvasti markkinoilta hankittuihin ulkoistettuihin palveluihin ja ratkaisuihin. Mallilla haetaan tyypillisesti joustavuutta ja erityisosaamista. Etenkin perustietoteknikkaan ja operaatioiden osalta ulkoistuksilla haetaan myös kustannustehokkuutta.

Palvelukokonaisuus hankitaan kilpailutuksen kautta yksityiseltä palveluntuottajalta. Jos palvelukokonaisuus on suuri, voi ulkoistuksen kohteena olla päävastuullinen palvelutoimittaja, jolloin yksityinen palveluntuottaja hallitsee myös alihankintaverkostoa.

Huomio nämä tässä mallissa

- Strategista kehittämistä ja kokonaisuuden hallinnointia ei koeta voitavan ulkoistaa, omistajuus säilyy aina kunnassa
- Ulkoistus vaatii selkeitä rajanvetoja vastuista ja sopimusten rooli on merkittävä
- Esimerkiksi IPR-oikeuksien määrittely, roolit ja vastuualueet sekä sopimuksen purkamiseen liittyvät tekijät tulee huomioida osana sopimuksia

Hyödyt

- Joustavuus resursoinnissa
- Tehokkuus perustason toimenpiteissä
- Henkilökustannukset kuitenkin kalliita
- Erityisosaamisen saatavuus
- Asiantuntemuksen ajantasaisuutta voidaan vaatia myös sopimuksessa

Haasteet

- Riski toimittajaloukuista
- Oman osaamisen katoaminen kunnasta laajoissa ulkoistuksissa
- Tekeminen voi olla kasvotonta kunnan työntekijöille

Kustannukset

- Henkilökustannukset koetaan osin kalliiksi
- Antaa liikkumavaraa väliaikaisissa resurssitarpeissa
- Joustava väylä erityisosaamiseen, jonka ylläpito omana toimintana vaikeaa tai liian kallista

Kyvykkyydet

- Hankintaosaamisen korostuminen
- Edunvalvonta ja sopimusten valvonta
- Kokonaisuuden ohjaus käytännössä säilytettävä kunnassa.

Ulkoistus markkinoille

Vahvuudet

- Ketteryys ostaa mistä ja milloin vain
- Kilpailutus pohjainen kustannustehokkuus
- Henkilöstöresurssin riittävyys (mikäli riittävän iso toimija)
- Osaamisen laajuus ja monipuolisuus

Uhat

- Yritysrakenteen muutokset, alihankkijat
- Hintojen nouseminen sopimuksen tehohetkestä alkaen
- Toimittaja-ansaan jääminen

Heikkoudet

- Kuntatoimintaympäristön ja lainsäädännön osaamispuutteet
- Tilaajaosaamisen vaatimukset korkeammat kuin inhouse-ulkoistuksessa
- Kehittämisenäkökulmien mahdollinen puuttuminen

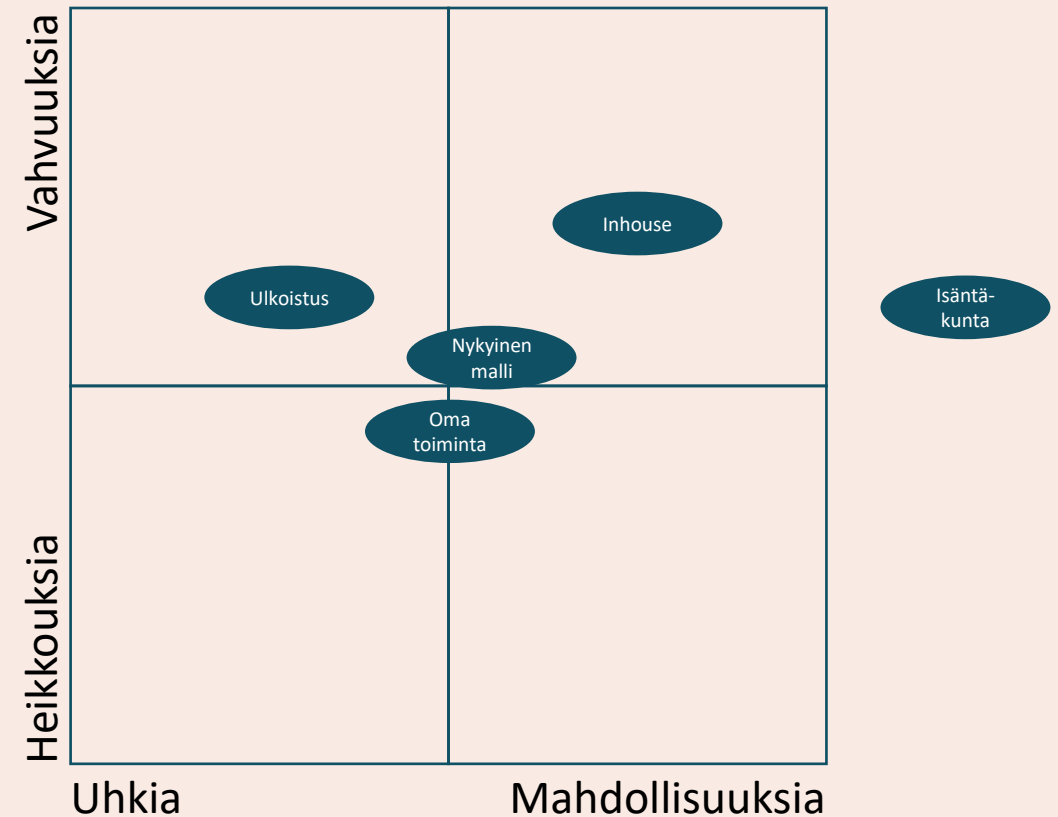
Mahdollisuudet

- Parhaimmillaan ketterä edelläkävijä, kehittäjä
- Kiinnostus asiakkaasta, hyvä palvelu

Mahdollisia ulkoistuksesta kiinnostuneita markkinatoimijoita lähialueelta ovat mm. BLC, Marskidata, Frendy.

Ajatuksia vaihtoehtojen SWOT-vertailusta

- Nykyinen malli / kehittäminen nykyiseltä pohjalta on kaikista helpoin (oman toiminnan ja markkinoiden yhdistäminen)
 - Inhouse-ulkoistus olisi nopeammin toteutettava radikaalimuutos (pienemmät riskit)
 - Kokonaiskilpailutus markkinoilta on vaativa ja paljon rohkeutta vaativa kilpailutus (isommat riskit)
-
- Viereisessä taulukossa sijoitellaan eri vaihtoehtoja tämän hetken tuntemuksien perusteella.

Muut esiin nousseet asiat

- Lainsäädäntöohjauskartta (esim. vastuumatriisi)
- Tehtävä-/henkilökohtaiset vastualueet
- Nykyisellä mallilla jatkettaessa sopimuksien päivittäminen

Selvitystyön yhteenveto

Selvitystyön lähtökohdat ja toteuttaminen

Sulkavan kunnan tietohallintaselvitys perustuu talousarvion toimintasuunnitelmassa olevaan *Tietohallinnon arkkitehtuurin ja toimintamallin selvittäminen* –kirjaukseen.

Selvitystyössä tutkittiin tietohallintopalvelujen nykyistä toimintamallia sekä vaihtoehtoisia järjestämismuotoja:

- 1) Tietohallintopalvelujen järjestäminen itse
- 2) Inhouse-yhtiön käyttäminen
- 3) Isäntäkuntamalli (ei koettu mahdolliseksi)
- 4) Ulkoistus markkinoille
- 5) Edellisten yhdistelmä

Selvitystyöhön liittyvässä työpajassa todettiin, että tietohallintopalvelujen uuden toimintamallin myötä tavoitteena olisi siirtyä perustasolta kohti perustasoa parempia palveluja sekä toiminnan ylläpitämisestä kohti toiminnan kehittämistä.

Työpajassa käsiteltyjen vaihtoehtojen (sivut 14-26) jälkeen arvioitiin, että:

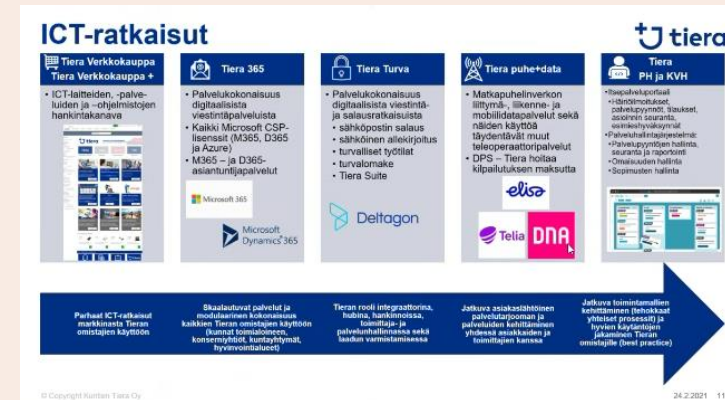
1. Nykyinen malli / sen kehittäminen nykyiseltä pohjalta on kaikista helpoin (oman toiminnan ja markkinoiden yhdistäminen)
2. Inhouse-ulkoistus olisi nopeammin toteutettava radikaalimuutos (pienemmät riskit)
3. Kokonaiskilpailutus markkinoilta olisi vaativa ja paljon rohkeutta vaativa kilpailutus (isommat riskit)

Tämän perusteella selvitystyössä toteutettiin kahden mahdollisen inhouse-toimijan (Tiera ja Meita) sekä kahden avoimilla markkinoilla toimivan yrityksen (BLC ja Marskidata) haastattelut, jotka on referoitu seuraavilla sivuilla.

Kuntien Tiera Oy - palvelut

- Suomen suurin inhouse-toimija. Loppukäyttäjätyytyväisyyden ka 9,3.
- Omistaja-asiakkaina 240 kuntaa, joista 170 alle 20 000 asukkaan kuntaa.
- Palveluvalikoimassa kilpailutetut ja tuotteistetut digiratkaisut ja ICT-ulkoistuspalvelut.
- Tieran palvelutuotantomalli on kaikille asiakkaille yhteinen, mahdollistaa hallitun kokonaisuuden.
- Toimintaa valtakunnallisesti ja paikallisesti; toimipisteitä mm. Siilinjärvellä, Leppävirralla ja Mikkeliissä.
- Kivijalka kuntoon: 1) Tieralta ICT-palvelutuotanto 2) toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen jää omaa resurssia
- Polku Tieraan – Selkeä malli kumppanuuden määrittelymiseksi ja ulkoistusehdotuksen rakentamiseksi.
 - Käyttöpalvelut pystytään tarjoamaan paikkariippumattomaksi, lähituki tulisi järjestää paikallisesti (esim. liikkeenluovutuksen kautta).
 - Tietohallinnon asiantuntijapalvelut myös ostettavissa tarpeen mukaan.
 - Kunnassa tarvitaan sopimussyhteyshenkilö, strategisen tason yhteistyö (kunnanjohtaja, hallintojohtaja)
 - Polku Tieraan mahdollisuus käynnistää lomakauden jälkeen, voitaisiin selvittää onko naapurikunnat kiinnostuneita esim. Puumala tai Rantasalmi, joka voisi tuoda alueellisia kustannushyötyjä?

Liitteenä esittelymateriaali.

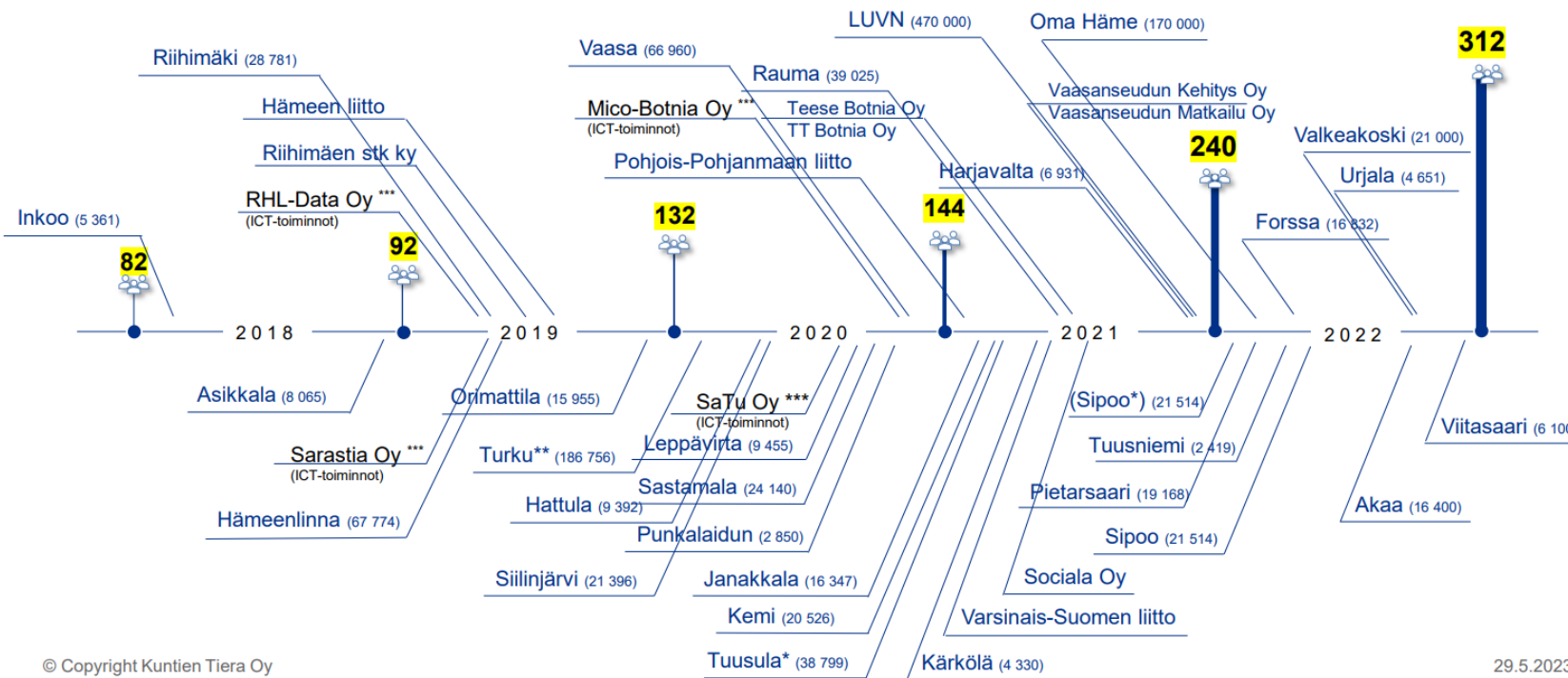

Kuntien Tiera Oy – referenssit (pienet kunnat)

Tieran ICT-ulkoistuspalvelujen asiakas- ja henkilöstömäärän kasvu 2018-2022

* konesaliulkoistus
 ** sopimuksen uusinta ja laajennus
 *** ICT-liiketoimintojen siirrot Tieralle

© Copyright Kuntien Tiera Oy

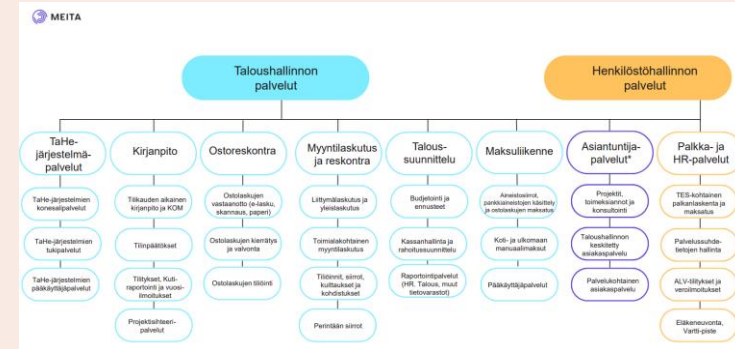
29.5.2023 1

- Vuoden 2022 lopun tilanne näkyy oheisesta kuvasta.
- Ainakin Punkalaidun ja Kärkölä ovat alle 5000 asukkaan kuntia.
- Lisäksi Urjala ja Tuusniemi ovat käyttöönottovaiheessa.

Meidän IT ja talous Oy -palvelut

- Meita tuottaa ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja inhouse-mallilla, 37 omistajaa.
- Lähin toimipaikka on Mikkeliissä (Etelä-Savon toimipiste). Yhden luukun toimintamalli kaikille palveluille.
- IT-palvelut noin puolet liikevaihdosta. IT-asiakkaita lähellä mm. Ruokolahti, Mikkelin kaupunki ja koulutuskuntayhtymä.
 - Tietoliikennepalvelut, konesalipalvelut, järjestelmäpalvelut, työasema- ja laitepalvelut, käyttäjäpalvelut, valvomo- ja varallaolopalvelut sekä asiantuntijapalvelut. Kaiken kattava kokonaisuus
- Kunnassa tarvitaan yhteyshenkilö esim. kunnanjohtaja/hallintojohtaja, ei tarvita erityistä IT-osaamista.
- Kunnan henkilöstöä voi ulkoistustilanteessa myös siirtyä Meitaan.
- Kunnan kanssa palvelukokoukset, pienissä kunnissa yhdistetty kehitysryhmäksi, kuntakohtainen asiakasvastaava (tällä hetkellä Minna Leinikka), jonka kautta kaikki palvelutarpeet kulkevat.
- Pääsääntöisestä etäpalveluina. Mutta voidaan myös sopia, että henkilö käy Sulkavalla 1-2 päivää viikossa.
- Lähtökohtaisesti yhteinen palvelumalli kaikille. Palvelut kilpailutetaan Meitan puolesta.
- Uudet ja ajankohtaiset asiat tiedotetaan kaikille asiakkaille. Koulutuksia tarjotaan alihankkijoiden kautta tarvittaessa.
- Polku Meitaan: asiakkuus, esitarjous (esitietolomakkeen pohjalta), sopimus pohjat, päätöksenteko, sopimukset, käyttöönotto ja tuotannon käynnistyminen. Prosessi vie noin 4 kuukautta. Koulupuolella loma-ajat ratkaisevat.
- Hinnoittelussa sekä käyttäjä-, että laitepohjaista mallia. Palvelupaketit + optiot.
- Palvelujen käyttöönotto noin 50t euroa toteutuman perusteella. Sen jälkeen noin 10-15t euroa/kk, eli vuositasolla 120-180t euroa.
- Mielellään Sulkava mukaan Meitan perheeseen. Esitietolomakkeen pohjalta tarjous saatavilla nopeasti sitoumuksetta.

Liitteenä esittelymateriaali.

Meidän IT ja talous Oy - referenssit (pienet kunnat)

Meidän kunta-asiakkaita, joissa asukkaita alle 5000.

- Lemi
- Luumäki
- Rautjärvi
- Parikkala
- Ruokolahti
- Savitaipale
- Taipalsaari
- Heinävesi
- Juuka
- Polvijärvi

BLC Telecom Oy -palvelut

- Useampia kunta-asiakkaita, joista suurimpana Savonlinnan kaupunki (tietoliikenne, tietoturva, verkot jne.).
- Alueen kaikkien kuntien tietoliikenneyhteydet. Tällä hetkellä ei matkapuhelinpalveluja (DNA), mutta nekin saatavilla.
- Palveluina tarjotaan tietoliikenne, laitetilapalvelut, tietoturva, tietoverkot, päätelaitteet, Microsoft-ohjelmistot, käyttäjätuki, asiantuntijapalvelut sekä edunvalvonta asiakkaan puolesta.
- Paikallisen toimijan edut. Toimii lähellä Sulkavaa, pääasiallinen henkilökunta Savonlinnassa. Asiakkaan tuntemus kohtalainen, voisi olla syvempi ja strategisempi.
- Sulkavan kokoluokassa it-infran hallinta olisi hankittavissa palveluna ml. tietohallinnon asiantuntijapalvelut.
- Nykyinen toimittajakenttä ja palvelutarjonta aika hajalla. Ei selkeää kokonaisuutta esim. BLC:ltä. Voisi ja pitäisi keskittää.
- Lähtökohtaisesti tietoturva ja tietosuojasyistä suositellaan tiukkaa rajausta päätelaitteiden ja ympäristöjen käyttövapauksien osalta.
- Isompien palvelukokonaisuuksien kautta mahdollisuus saavuttaa helpompi hallittavuus ja myös taloudelliset hyödyt.
- Valokuituhanke Sulkavan kunnan alueella käynnistymässä kuluttajapuolelle ja myös kunnan kohteisiin. Auttaa myös kunnan sisäisen verkon varmistamisessa.
- Ei erityisosaamista kuntapuolen omiin sovelluksiin (substanssiin), mutta sovellustoimittajan ohjeiden mukainen tukeminen onnistuu.
- Tulevaisuudessa halu panostaa kunta-asiakkaiden kokonaisuudenhallintaan, etäkäyttöiseen käyttäjätukeen, päätelaitetoimituksiin ohjelmistoinen sekä ylläpitopalveluihin.
- Sulkavan kunnan asiakkuudessa myynnin rajapinnassa kiusaa, että ei pystytä palvelemaan parhaalla tavalla, koska emme tiedä ja tunne kokonaisuutta, mitä mistäkin tulee.
- Osaaminen ja tahtotila asiakkuuden kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja hallintaan olemassa, jos siihen kunnan puolella halutaan edetä.
- Toivotaan mahdollisimman laajaa palveluvalikoimaa ja yhteistyökumppanuutta.
- Voisimme ehdottaa ja tarjota toimenpiteitä ja kehittämisajatuksia, jotka tuottaisi lisäarvoa kunnalle.
- BLC turvan puolella sähköiset fyysiset ja digitaaliset lukitusjärjestelmät, kiinteistöjen tekniset valvonnat, kulunvalvonta jne.

Liitteenä esittelymateriaali ja yhteenveto laskutetuista palveluista vuonna 2022.

Ratkaisuja pintaa syvemältä

Marskidata Oy -palvelut

- Kunta-asiakkaina esim. Sulkava, Puumala, Juva ja Kangasniemi.
 - Tulostus- ja skannauspalvelut (monitoimilaitteet) sekä niihin liittyvät prosessit ja automatisointi noin 20% liikevaihdosta.
 - Konesalipalvelut (oma), pääte- ja oheislaitteet, verkkolaitteet, Microsoft-palvelut ja niiden tehokas hyödyntäminen, loppukäyttäjien etätukipalvelut, tarvittaessa myös lähituki esim. asennus- ja käyttöönotto-tilanteissa, esitystekniikka, noin 80% liikevaihdosta.
 - Ollaan pitkään tehty yhteistyötä Sulkavan kanssa, tunnetaan paikat ja toimijat valmiiksi.
 - Sulkavalle tällä hetkellä: palvelimen toimitus, jonkin verran pääte-, verkko- ja oheislaitteita, lähituki ja it-ylläpito Siskon kaverina, euroa/laite mallilla, lisätyöt erikseen.
 - Tunnistettu useat toimijat, erilaiset hankintakanavat ja kunnan oma henkilötyö – kokonaisuuden hallinnan haasteet.
 - Eri toimijoiden rajapinnat (esim. 365admin-oikeuksien puuttuminen) voi aiheuttaa tehottomuutta tai jäykkyyttä.
 - MarskiDatalla on oma asiakkuuden hoitomalli. Asiakas valitsee haluamansa palvelut. MarskiData pystyy ehdottamaan ja tarjoamaan miten toimintaa voitaisiin kehittää ja tehoja saada enemmän irti, asiakas tekee päätökset.
 - Hinnoittelun perusmalli on euroa/käyttäjä hinnoitteluportaiden (erilaiset käyttäjät) mukaisesti.
 - Kiinnostus myös laajempaan yhteistyöhön ja kokonaisuuden hallintaan.
 - Toimialakohtaiset järjestelmät, asianhallintajärjestelmät ja muut kuntapuolen erityisohjelmat jäisi pääsääntöisesti kunnan vastuulle.
- Liitteenä esittelymateriaali ja yhteenveto laskutetuista palveluista vuonna 2022.

Haastattelujen yhteenveto

Kuntaomisteiset inhouse-toimijat (Tiera ja Meita) ovat molemmat kuntien toimintaympäristöön erikoistuneita ja heillä on paljon Sulkavan kaltaisia kunta-asiakkaita, joko kokonaisulkoistuksien ja yksittäisten palveluostojen kautta. Näistä Meita tarjoaa Sulkavan kunnalle jo kirjanpito- ja palkkahallintopalveluja. Molemmat pystyvät tarjoamaan tietohallintopalvelut ns. avaimet käteen paketteina (kokonaisulkoistus), joissa kunnan puolella tarvitaan vain hallinnollinen yhteyshenkilö. Toimintamallien erityispiirteitä on kuvattu edellisillä sivuilla sekä selvitystyön liitteissä. Toimintamallit ja kilpailutetut palvelut ovat yhtenäisiä kaikille kunta-asiakkaille. Tukea löytyy myös kehittämistyöhön.

Avoimilla markkinoilla toimivat yritykset (BLC ja Marskidata) ovat tarjonneet Sulkavan kunnalle merkittävän määrän erilaisia ICT-palveluja. Molemmat toimijat ovat havainneet nykyisen monituottajamallin monimutkaiseksi, eivätkä koe pystyvänsä tarjoamaan asiakkaalle palveluja parhaalla mahdollisella tavalla mm. ehjien palvelukokonaisuuksien ja kehittämisen näkökulmista. Molemmilla toimijoilla on tarjolla kattavat perustietotekniikkapalvelut. BLC:n erityisvahvuudet ovat alkupäässä tietoliikenteessä ja Marskidatalla loppupäässä käyttäjätasolla. BLC ja Marskidata pystyvät tarjoamaan hyvin paljon, mutta joitakin puutteita jää molemmille. Lisäksi puuttuu kuntatoimialojen erityisosaaminen sekä nimenomaan kunnille valmiiksi kilpailutetut palvelut. Vahvuutena on sitoutuminen alueelle (paikalliset toimijat).

Selvitystyöhön perustuva ehdotus etenemisestä

Selvitystyössä läpikäytyjen vaihtoehtojen osalta ehdotetaan seuraavaa:

1. Sulkavan kunta käynnistää tietohallintopalvelujen (ml. perustietotekniikka) kokonaisulkoistusneuvottelut Kuntien Tiera Oy:n ja Meidän IT ja talous Oy:n kanssa.
 - a. Tieran kanssa kumppanuuden määrittely ja ulkoistusehdotus rakennetaan Polku Tieraan –mallilla.
 - b. Meitan kanssa edetään esitietolomakkeen täyttämisen kautta sitoumuksetta annettavaan tarjoukseen.
2. Saatuja ehdotuksia/tarjouksia vertailemalla valitaan Sulkavan kunnalle paremmin sopiva inhouse-kumppani, huomioiden mm. järjestelyn kattavuus, toimivuus ja kustannukset.
3. Ulkoistettuihin palveluihin siirryttäessä luovutaan avoimilta markkinoilta ostettavista palveluista niiltä osin kuin palvelut kuuluvat ulkoistuspakettiin (tavoitteena vähentää palveluntarjoajien määrää).
4. Kunnan puolelle jäisi tietohallintopalvelujen hallinnollinen yhteyshenkilö (hallintojohtaja tai kunnanjohtaja).
5. It-tukihenkilö voisi siirtyä nykyistä vastaaviin tehtäviin inhouse-yhtiön palvelukseen tai kunnan sisällä muihin erikseen sovittaviin tehtäviin yhteistoimintamenettelyssä sovittavalla tavalla.
6. Tietosuojavastaavan tehtävät sisällytään ulkoistussopimukseen. Jollei se ole mahdollista jatketaan nykyisellään.

Tässä mallissa on huomioitava mahdolliset lainsäädännölliset riskit inhouse-yhtiöiden toiminnan tulevaisuuteen nähden.

Vaihtoehtoinen ehdotus etenemisestä

Mikäli Sulkavan kunta ei tahdo edetä kohti kokonaisulkoistusta inhouse-yhtiölle on vaihtoehtona nykyisen toimintamallin yksinkertaistaminen ja suoraviivaistaminen. Tämä perustuu nykyisten henkilövastuiden tarkempaan määrittelyyn ja rooleihin. Markkinoilta ostettavien palvelujen kokonaisarkkitehtuurin määrittelyyn niin, että päällekkäisyyksiä poistetaan ja vaihtoehtoja vähennetään. Tavoitteena yksi sopimus pohjainen pääyhteistyökumppani. Samassa yhteydessä kuvataan oman toiminnan ja kumppaneiden yhteistoimintamalli niin, että kokonaisuus on mahdollisimman toimiva ja kustannustehokas. Tämä vaatii käyttäjäympäristön ja toimintamallien yhdenmukaistamista (vakioiminen) sekä käyttäjien oikeuksien rajoittamista mm. tiedonhallinnan, tietoturvan ja tietosuojan näkökulmista. Lisäksi tarvetta on hankintaohjeistuksen ajantasaistamiselle ja kustannuspaikkojen selkeyttämiselle (taloudellinen seuranta). Jatkuvuuden ja riskienhallinnan näkökulmasta tarvitaan varahenkilöjärjestelmä. Tämä malli voi olla onnistuessaan ja toimiessaan tehokas niin lähituen saatavuuden kuin kustannuksien osalta, mutta epäonnistuessaan tehoton, monimutkainen ja haavoittuvainen. Vaatii merkittävää tilaajaosaamista, tarvittavien palvelujen/laitteiden vaatimusymmärrystä ja kehittämisasennetta.

FCG.

Kiitos!

Toni Auvinen

Johtava konsultti, Johtaminen ja talous

toni.auvinen@fcg.fi

044 245 0818

www.fcg.fi